

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvele frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zarad denšnjega praznika
izide prihodnji list v soboto.

Iz slov. štajerja, 22. maja.

(Izv. dopis.)

V prvem pismu smo govorili o dveh volilnih okrajih za državni zbor: Maribor mesto, in Maribor kmetske občine.

V kmetskih občinah mariborskega volilnega okraja bode menda sedanji deželni poslanec mariborski Seidl kandidoval. Gotovo je Brandstetter težko bil odstopil od kandidature v tem okraju, ker mož dobro ve, da drugod na Slovenskem ne cvete zanj sreča. Ako se ga tedaj kak nemški volilni okraj ne bode usmilil, mu ostanejo vrata v direktni državni zbor zaprta.

Oglejmo si zdaj še ostale tri slovensko-štajerske volilne okraje.

Druga kmetska volilna skupina obsega okraje: Ptuj, Ormuž, sv. Lenart z volilnim mestom Ptuj; Rogatec, Šmarje z volilnim mestom Rogatec; Ljutomer, Zgornja Radgona z volilnim mestom Ljutomer. V tej skupini so združeni izključljivo slovenski okraji in tu se nij bati, da ne bi zmagal narodni kandidat. Samo treba, da se upljivni narodni možje iz vseh okrajev zedinijo v kandidaturi. Vsakako pa se morajo povsod organizovati okrajni volilni odbori, kateri vodijo volilno agitacijo.

Tretja kmetska volilna skupina obsega okraje: Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško, Šoštanj z volilnim mestom Celje; Brežice, Kozje in Sevnica z volilnim mestom Brežice. Tudi v tej skupini je zmaga narodnega kandidata gotova. Vrla savinska dolina, združena s šoštanjskim in laškim okrajem je še pri vsakih volitvah svetu pokazala, da stoji, ka-

kor žolčpaške skalnate gore trdno in neomahljivo za svoj narod. Pa tudi okraji Brežice, Sevnica in Kozje imajo mnogo rodoljubnih mož, kar so nam volitve v deželni zbor dokazale. Ako pri poslednji volitvi nij bil narodnjak izvoljen, so to zakrivile posebne razmere. Okrajni volilni odbori pa se naj tudi v tej skupini v vsakem okraju organizujejo, da bode delovanje vzajemno in edino.

Peti slovensko-štajerski volilni okraj je celjska mestna skupina. K tej skupini spadajo mesta in trgi: Celje, Brežice, Žavec, Vitanje, Vojnik, Šmarje, Laško, Gornjigrad, Ljubno, Mozirje, Vransko, Konjice, Sevnica, Kozje, Rogatec, Šoštanj. Med navedenimi trgi je več popolnem narodnih, v katerih razen kakega c. kr. uradnika težko da najdeš nemškutarskega odpadnika. V vseh pa je mnogo narodnih volilcev, tako, da bi res mogoča bila zmaga narodnega kandidata, samo da se pravi mož najde za kandidaturu in da vsi narodnjaki svoje sile napenjajo pred in posebno še na dan volitve.

V mestih in trgih se voli po listkih, tedaj tajno. Marsikateri volilec bode zdaj lahko po svojem prepričanju za narodnega kandidata glasoval, ker mu ne bo treba bati se, zarad svojega političnega prepričanja kake škode trpeti.

Na vsak način pa naj se v vseh okrajih skoraj okrajni volilni odbori ustanove. Posnemajmo naše nasprotnike, kateri se že pridno organizujejo, in storimo tudi mi tako.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. maja.

Praga vendar enkrat ima svojega župana. Josip Huleš, kateri je bil od mest-

nega zastopa za župana izvoljen, dobil je cesarsko potrjenje. Huleš spada k mladočeški stranki. Ker je tudi on deklarant in si je vlada za svoje načelo postavila, da nobenega deklaranta ne bode dala potrditi kot načelnika bodi si mestnega bodi si okrajnega zastopa, moramo si misliti, da ministerstvo v tem trenutku si ne upa že prenapetih strun na Češkem še bolj napeti.

Mladi in stari Nemci so vsled zbora v Toplicah v vedno hujšem razporu. „D. Z.“ dokazuje nepoštenost starih in kliče po novih možeh, kateri niso tako omadeževani po dunajskem borznem „Schwindel-u“, kakor sedanji nemški voditelji. Stari pa se imajo za nezmotljive in niso volje, še tako skoraj svoje sedeže opustiti. Očitajo mladim, da motijo edinost med Nemci in „N. Fr. P.“ svoj žolč razliva nad Pikert-om in Knoll-om. Sicer pa škilijo mladi in stari črez mejo, samo da mladi to javno izrekajo, stari si pa tega samo na tihem želé.

„Srbski Narod“ poroča, da je ministerski predsednik Szlavy, ko je bil nedavno na Dunaji, bil tudi od cesarja v avdijski sprejeti. O tej priložnosti je cesar povprašal o stanju srbskih cerkvenih in šolskih zadev. Vsled te avdijske bode v malo dneh sklican ministerski svet in kmalu potem se bode novi srbski metropolit imenoval. — Dalje piše „Narod“, da je baron Majthenyi samo zarad svojega slabega zdravja odstopil, da pa ostane kraljevi komisar v Novem Sadu in da je za to mesto ministerijalni svetovalec Jekelfalussi imenovan. Ta mož bode pri Srbih ravno toliko opravil, kakor Majthenyi.

Ogerski državni zbor je svojo prvo sesijo sklenil 16. maja in k drugi sesiji sklican na 19. maja. Prva sesija je trajala od 4. septembra 1872 do 16. maja, tedaj osem in pol mesecev. In v vsem tem dolgem zasedanji, kaj je imenitnega učinil državni zbor? „Pester Lloyd“ razmatra to vprašanje in odgovarja, da državni zbor skoraj nij družega storil, nego državni proračun za l. 1873 pretresoval. „P. L.“ svetuje poslancem, da bi manje govorili in več delali. Najvažnejše in

Listek.

Tako je v vojski.

(Povest.)

Dve lepi sestri ste bili, ki ste srečno živeli na najetem posestvu svojega očeta, starega Leblanca v Mulinu pri Gravelotte na francoski zemlji. Marija, starejša, vzela je za moža izsluženega korporala, dobro dušo, po imenu François. Roza je še čakala; bila je še le šestnajst let stara.

Od one strani reke Zare je prišlo dosta nemških Majerjev semkaj — Majerji iz Bavarskega in Majerji iz Pruskega. V mulinski fari so bili trije: Frije, Viljem in Janez, sami lepo izraščeni, marljivo delajoči in svoje žene osrečujoči Majerji. Ljubili so Francosko, ti ljudje, in dali so se kot Francozi naturalizovati, kolikor se je hotelo. Vse jim je jako dopadalo in navadili so se v svoji posinovljeni domovini kmalu tako na tanko, da jim

noben rojen Loréneec v tem nij bil enak, in da so ljudje tiste, ki pota niso znali, zavračali z besedami: „Vprašajte Majerja za pot!“

Ali najlepši vseh Majerjev je bil oni, ki je bil spomladi leta 1868 iz pruske renske provincije sem prišel. Bil je mlad in čvetoč; njegove roke solnce nij orujavilo in njegova rast je presegala vse polkovske tamborje. Drugi Majerji bi se bili lahko vsi skrili pred njim. In poleg tega je bil učenjak. Govoril je v latinskih verzih z župnikom in izdal je celo knjižico polno pobožne učenosti, da bi „življenje Jezusovo“ od Rénana ovrget. Z Rozo se je zabaval samo v francoskem jeziku; pa bilo je le iz francoskega prestavljeno. Poezija pri luninem svitu služila mu je v to, poklanjati jej svojo udanost. S tem se morejo žive vsake ženske vzburi: noč, mesečni svit, pokopališče, duhovi, ljubezen.... In vendar žró toliko govedine s toliko krompirjem in zeljem, ti duhovi iz Germanije!

Kralj vseh Majerjev, z imenom Franc,

je na onem vseučilišči ravno študiral, na katerem se mlada Nemčija pred gospodom Bizmarkom s klicem: „Živela svoboda!“ na — trebuh polaga. Zakaj je bil v Mulinu? Da se zabava; prijetno se mu je zdelo, fortifikacije risati in trdnjava Mec mu je bila celo blizu. Njegovi načrti so potovali v Berlin, kjer je gospod Moltke jako rad sliko deviške trdnjave petstokrat sprejel. On je velikansk nabiralec!

Roza in Franc sta se ljubila, in še najnežnejše. Občutljiva sta kakor struna, ta dva junaka, kakoršne nemška uljudnost „tajne ogledube“ imenuje. Kmalu je bilo ženitovanje. Vsi ljudje so govorili, da je Roza veliko srečko zadela. Na županiji je lahko vsak videl, da Rozini Majer nij bil navaden Majer, nego plemeniti „von“ Majer. Da, da, žlahtnik je bil! — In spomladi 1869 prišla je ljubeznjiva belolasa glavica na svet. Nikoli še nij bilo sladkejšega mladega zakona. Nobeden izmed njiju nij mogel brez družega živeti in

najpotrebnejše reforme so ostale nerešene, ker so poslanci čas tratili z neskončnimi govori o malenkostnih predmetih. Ljudstvo je po pravici nejevoljno na svoje zastopnike, kateri niso niti reformo parlamenta, niti davkino reformo, niti bankino, niti cerkveno vprašanje v pretres vzeli.

Vnanje države.

Ruski list „Petrogradske Vedomosti“ prinaša članek, kateri kaže, kako prav smo sodili kričanje chauvinističnih listov o rusko-pruskem prijateljstvu. P. V. pravijo, da Rusi sedaj nimajo nobenega drugega sovražnika v orijentu, nego Prusijo. V prepiru med Gerki in Bulgari zaradi bulgarske narodne cerkve se je pruski poslanec v Carigradu naenkrat prijavil kot zagovornik Gerkov, ter se sovražnega kazal zahtevanju ruskega poslanca, da naj se turška vlada ozira na pravične pritožbe Bulgarov. Ko jeruzalemski patrijarh nij hotel priznati ukazov carigradske sinode, se mu je zopet nemški poslanec hudo protivil. Imenovanje Essad paše za velikega vezirja so slavili nemški listi kot zmago nemške diplomacije. Ko je bil Essad čez malo časa zopet vržen, so zaznamovali to kot zmago ruskega upljava. Ako se na vzhodu kaj zgodi, pri čemer bodo vnanje države intervenirale, bode Rusija, katera je poklicana, da vzame vravnavo na Bosporu, primorana, biti boj s Prusijo. Svar sicer še nij pred durmi, menijo P. V., ali prej ali slej mora od tega priti.

Angleški list „Daily Telegraph“ prinaša vnovič telegram iz Tiflisa, datiran 17. maja, po katerem so Rusi Kivo vzeli in Kana ujeli.

Na **Francoskem** so se začele stvari razvijati, katere kažejo na to, da se kljubu divjemu nasrtanju monarhistov vendar dokončno utemelji republika. Thiers je odpustil ministra notranjih zadev Goularda, kateri je zastopal v kabinetu skrajno reakcijo, ter je poklical na njegovo mesto Periera, kateri je že po smrti Lambrechta leta 1871 nekaj časa minister bil. Perier se je še poslednji čas večkrat izrekel za dokončno proglašenje republike — opomnimo tu le na odprto pismo, katerega je pisal 5. t. m. uredniku lista „Journal des Debats“ in v svojem govoru v Bar sur Aube — zato je imenovanje njegovo popoln in jasen program, znamenje, da se je Thiers povrnil k svojemu poročilu od 13. novembra lanskega leta.

Francosko novo ministerstvo je tedaj takole sestavljeno: Kazimir Perier notranje, Rémuzat vnanje zadeve, Dufaure pravosodje, Leon Say denarništvo, Fourton bogočastje, Waddington naučne zadeve, Berenyer javna dela, Teisserenc de Vort trgovino, general Cissey vojsko, in admiral Pothuau brodovje. Poslanci levega središča so sklenili, da ne-

mudoma predlagajo v narodni skupščini proglašenje republike, ker je deželna že sita provizorija. Monarhisti, videč, da so v manjšini, so baje sklenili s kislimi obrazi, da se udajo v to, stavili bodo le svoje popravke k ustavnim predlogom vlade, pa interperirali, kakošna poročila jim hoče dati za konservativni značaj republike.

Na **Španjskem** sedaj vse pozorno gleda nasproti odporu ustavodajnih kortesov kateri se snidejo 1. junija. Zbor ta bo še le dal deželi dokončno upravo. Inozemske monarhične vlade izgube potem pretvezo zanikati španjsko republiko.

Kar so pisali ultramontanski listi o „sijajni“ zmagi Karlista Dorregaraya pri Estelli se reducira na to, da je Dorregaray četo republikanskega polkovnika Navure, kateri ga je že štiri dni zasledoval, in se pri tem preveč oddaljil od drugih republikanskih čet, zavrnil. Kakošna pa je njegova „zmaga“ bila se vidi najbolje iz tega, da je moral takoj zopet bežati dalje. Tako popisuje boj dopisnik angleškega lista „Times“, kateremu moramo verjeti, ker je znano da Angleži niso prijatelji španjske republike.

Italijanska zbornica poslancev je v seji 17. t. m. sprejela I. in II. odstavek postavbe o odpravi samostanov. Ministerstva predsednik Lanza je bil poprej v imenu vlade izrekel, ka je pripravljen, sprejeti popravek vladnemu predlogu. Po tej ministerijalni izjavi je bil sprejet prvi del I. odstavka, ki dopušča nekatere izjeme. Drugi del tega odstavka pa se je spremenil tako, da bode ta postava veljavna tudi za Rimsko. Pri II. odstavku je nasvetoval Ricas oli, ka naj vlada vsako leto plačuje rimskemu stolu 400.000 frankov za vzdrževanje redovnih generalatov in dokler ta v tem ne odloči, naj se izroči oskrbovanje redovnim generalom, katerim naj vlada tudi primerna stanovanja preskrbi. Nasvet ta je bil z 200 glasovi proti 193 protivnim sprejet. V seji je bilo navzočih 420 poslancev. Kakor se kaže, se bode vendar to za Italijo toliko važno vprašanje kmalu rešilo.

Dopisi.

Iz Šent-peterskega predmestja v Ljubljani 18. maja. [Izv. dop.] Če ravno je „mir med nami“ in nas v poznih urah prijazne zvezdice opominjajo na to, da neskončna modrost še vedno gospoduje, slišimo vendarle „jok in stok, tresk in pok“, ki nam iz Dunaja doni in priča v drugem obziru „modrost“ dunajskih odločilnih glav, katerim vsa pruska in židska druhal pred vozom pleše.

Pri teh mislih mi pride na pamet ljub-

ljansko posejilo. Ako plan te denarne operacije prav razumem, je ta, da ljubljansko mesto prav za prav samo 300.000 gld. potrebuje, zadolži se pa še črez to za 1 milijon in 200.000 gld., in da s tem denarjem kupi si papir (na primer ogerske gruntne obligacije), katerega kuponi in nazaj plačevanje bode toliko neslo, da se bode v 40 ali 50 letih ves najeti poldrugi milijon s vsemi stroški in obresti popolnem poplačal. — Ta misel bi imela še nekoliko vrednosti, ako bi bil čas krajši in stalnost v naših razmerah večja. V malih dneh so ogerske obligacije za toliko v ceni pale, da se nameravano nominalno sumo denes za 60.000 gld. cenejši kupi kakor pred osmimi dnevi. Sploh na borzi dobičke iskati je nevarno, za cele občine, in s tujim kapitalom pa jako neprevidno. Pa celo na 40—50 let pogodbe delati, je po vsem piškavo. „Schwindel“ gotov je pa tudi to, račune take staviti, da se 300.000 gld., ki se jih potrebuje, zastonj dobi, in pogubljen „Schwindel“ je, da se za tako „lepo idejo“, brez garancije za popolno izpeljavo, ljubljansko mesto za nepotrebnih 1 milijon in 200.000 gl. zadolži! Več potov pelje v Rim, naj slabejši pot si je ljubljanski nemški „Gemeinderath“ izvolil!

Iz Trsta, 18. maja. [Izv. dop.] Duhovništvo lavantinske vladikovine moralo je popolnem izgubiti svoj kredit, ker se nij dobilo boljšega moža za opata v Celje, nego je bivši vojaški kaplan v Gradci g. Wretschko. Ta duhovnik vendar nema nobenih zaslug, ni v svojem poklici, ni zvanaj njega, ki bi ga za tako častno mesto priporočevale; naj brže se mu štelo je to za zasluge in priporočbo, da je součenec ministra uka in bogačastja, da ima za sorodnika znanega ali bolje glasovitega germanizatorja slovenskih srednjih šol, inšpektorja W., in da je, kakor tudi ponemčeno ime priča, sam nemškutar, torej ustavak. Njegove konduite vsaj niso dale povod za novo imenovanje! Ako bi se bilo v tisk pogledalo, razvidno bi bilo, da je luč njegovega karakterja in delovanja jako temna. Prezreti bi se ne bilo moglo v merodajnih krogih, da je bil gosp. Wretschko pred par leti zavoljo marsikaterih službenih in neslužbenih nedoslednostij od samostojnega vojaškega kuratstva v Trstu

(Dalje v prilogi.)

belolasec je plaval v samem ljubkanji. Stari Leblanc je bil najsrečnejši oče; ako je rekel: „moj zet“ širila so se mu prsa.

Nekega dne je bil v Mulinu velik smeh. Pariški listi so pisali o bližajoči se vojski med Francosko in Nemčijo. Te novine! Vojska z Nemci? Tako vrli zeti in tako v deželi zvedeni farani! Neumnost!

„Bi se Ti proti nam bojeval, ljubljani Franc?“ vprašala je Roza vendar-le. Oče Leblanc jo okrega. Kaj tacega se ne sme vprašati!

Ali nekega lepega jutra pride en francoski polk skoz Mulin. Vojna je napovedana. Zvečer prideta dva polka, potem deset, na posled petdeset. In tako ponosno konjištvo! in tako lepi kanoni, pri kojih se komu srce ponosa smeji!

„Vi tukaj,“ vprašali so Majerje, „ali se ne boste dali med vojake zapisati?“ „O pač!“ odgovoré enoglasno nemški Majerji, in vsak izmed njih poveže si culico. Franc najnazad-

nje, in kako sta se oženjena jokala, on sam in pa njegova Roza!

„Moj ljubček, ali mi zopet prideš?“ — „Jaz pridem zopet!“ Oče Leblanc pristavi: „Saj trpi le tako dolgo, da naši v naglem diru v Berolin in zopet nazaj pridejo!“

Neizrekljiva je žalost, ležeča v tem, ako prvi kanon počí in tihe planjave prodere. Že so bili Nemci premagani, vendar vojna še nij prestopila meje spodnjereenskega departementa. Posebno okolice pri Meci je junški polk strahú varoval. „Kanoni!“ pravi oče Leblanc. Daleč, daleč donel je grom, ali oče Leblanc ga je poznal od leta 1815, ko je bil šest let star.

„Kanoni!“ kriči François, ki se je kot „franc-tireur“ ali prostovoljec uniformiran pred Mec vrnil.

In kmalu je donelo glasneje in bližje in večkrat. Potem so pokale puške — vasi gorele — in četa ulanov je drevila na svojih malih konjih mimo in zginila v vzdignem

prahu. In, o, strah! tri ženske spoznajo v tej četi očete svojih otrok! Brez trepetanja jo vodijo — ti Majerji — saj so doma. Roza jih je štela, enega in drugega, skrita za plotom. „On“ vsaj nij bil zraven, njeni cenjeni Franc! Vsaj to je vedela! —

Ob reki Mozi nakopičevala so se trupla. Veter je prinašal osmojeni duh semkaj. V razdejani vasi je vladala mrtvaška tihota, oče Leblanc in François sta stala v ognju zoper sovražnika; Roza sama je čuvala hišo. Pritiskala je svoje dete na srce, kakor da bi ga hotela znotraj svojega telesa v srce samem skriti; kajti smrtni svinec ne pozna niti žensk niti otrok. Mrtva leži sestra Marija na postelji; kroglja jej je bila prsa prebôla.

Bil je večer bitve pri Gravelotti. Roza skuša moliti, pa ne more. Tu zakliče nek glas: „Roza!“ In da bi bila imela prsa prodrtá, kakor sestra, ta glas bi jo bil vzbudil. „Franc; moj Franc! Ti si!“ Da, — on je bil, imel je zmešane lase, čelo in roke s krvjo

za navadnega vojaškega kaplana degradiran in v Gradec za kaznen prestavljen, od koder je sedaj za opata v slovenskem Celju počasten.

Pa kaj briga to sedanjo liberalno (?) ero? G. Wretschko je njene gore list. Pravica in resnica terjati, da smo to objavili, se bo na to kaj ozir jemalo?!

Iz Ptujске okolice, 17. maja. [Izv. dop.] Volitve v okrajni zastop — so končane. Niso ravno tako izpale, kakor bi bili slobodno pričakovali, moramo se vendar s tem tolažiti, da niso slabše, kakor so predzadnje bile. Izvoljeni so sledeči: iz skupine velikega posestva: Grof Wurmbrand, Gundaker, Šabeder Ivan, Družević Ig., Pihlar Jož., Meško Jakob, Kaiser Martin, Rajšp Ferdo, Jurca Andreš, dr. J. Ploj. (Razen prvega sami narodnjaki). Za trgovino in obrtnijo: Selinschegg Vido, Reiter, Bratanitsch, Bratschko, Ekl, Fürst, Kofler Adolf, Pisk, Sima, Zistler, (ustavoverci). Za mesta in trge: Markel, dr. Strafella, Fichna, Pasotini, Goriupp, Strohmaier, Wibmer, dr. Michelitsch, (ustavoverci). Za deželo: Drevenscheg, Marinitsch, Pesel, Družović Johann, Damian, Sel, Hrga, Sohler, Leskoschegg, Senekovič, (večji del privrženci ustavoverske stranke). Za Črno goro še se imata dva zastopnika voliti, katera bota skoro gotovo narodna. Po takem je 12 zastopnikov odločno narodnih, in tudi iz skupine za deželo bodo nekateri bolje z narodno stranko vlekli, kakor s protinarodno, ravno tako pa bodo nekateri polovičnjaki vsikdar na protinarodni strani stali.

Da smo v skupini za deželo propali, je kriva brezobzirnost v agitaciji od protinarodne stranke pod vodstvom g. dr. Strafella in njegovih privržencev, s katero soliden značaj Slovincem konkurirati ne more in neče (!), dalje je kriva na tem korupcija ali popačenost ljudstva na pravem bregu Drave, t. j. Haložanov in dravskih poljancev. Kakor je pri volitvah navadno, je narodna in protinarodna stranka volilne liste med volilce razdelila. Ko so vendar volilci na volišči zbrani bili, pride mestni župan g. dr. Strafella z mestjanom Pogatschniggom (par nobile fratrum) in drugi privrženci te vrste. Ti so neki čas volilce nagovarjali, naj volijo tiste, kateri bodo od njih nasvetovani, narodne

kandidate oziroma njih voditelje pa grdo zasramovali, in na vsak način črnili. Potem so jim piva kupili, kolikor jim je volja bila piti. Ko so tako preparirani bili, so jim od narodne stranke izročene volilne liste iz rok po sili vzeli, raztrgali, in svoje listke vrinili. Kmetje so morali tedaj, ker prejšnjih kandidatov iz glave niso znali, tiste voliti, katere so na listu imeli. Pri Haložanih in poljancih pa je pivo žalibog naj bolj koristilo. Največ pa se je zoper duhovnike vspehoma agitiralo. Dr. St. je nekega duhovnika skoro v zapor htel djati, ker je agitiral. Da to potem nij prosto biranje, bode mi vsaki potrdil. G. dr. Strafella je svoj namen dosegel, da je načelnik okrajnega zastopa, „und das Staatsschiff ist gerettet.“

Iz Ptujе, 16. maja. [Izv. dop.] Učiteljski društvi mariborske okolice in ptujскеga okraja ste osnovali „Maifahrt der steirischen Lehrer, Schul- und Volksfreunde nach Pettau am 15. Mai d. J.“ Učitelji, odborniki, deloma v Mariboru, deloma v Ptuiju stanujoči, so sklenili, da se ima nemški in slovenski slovesnostni govor govoriti, prvega si je pridržal g. prof. Dominkusch, slovenskega govoriti je bil naprošen gosp. prof. Glaser, kateri je tudi obljubil, to storiti. 14. maja so pa odborniki v Ptuiju stanujoči slovenskega govornika prosili, naj nemški govori, ker pre slovenski govor v Ptuiju dela „büses Blut“. Gosp. prof. Glaser pa odločno reče, da bo slovenski govoril, ker je od slov. odbora bil za to naprošen, ali pa ne bo govoril, in prosi ob enem, naj mu slavni odbor vsaj do večera naznani svoje sklepe. Odborniki v Ptuiju stanujoči se obrnejo do odbornikov v Mariboru stanujočih, telegrafično vprašaje, kaj v tem slučaju storiti. Oberbefehl dojde: slovensko se nema govoriti. Drugi dan ob desetih vre vse na kolodvor pričakovat stotine in stotine učiteljev iz cele „zelene Štirskе.“ Pričakovali so jih od 400—1200. Ptuj se je praznično oblekel; Feuerwehr, Gesangsverein, muzika je na nogah, slavalok z napisom: „Willkommen, freies Volksschulgesetz; freies Volk“ je postavljen; ljudi se je vse trlo na kolodvor; ob desetih pripelje vlak trojanskega junata Dominkuscha in 12—16 slovenskih učiteljev: „parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.“ Gosp. dr. Strafella, mestni župan,

jih pozdravi „ganz in Galla,“ hvalisa nove šolske postave in terja za to od učiteljev „korrektes politisches Verhalten.“ (Strafella! leta 1848 narodnjak, leta 1873 hud nemškutar, povejte nam, kaj je korrekt?) Gosp. prof. Dominkusch se zahvali in pravi da je prišel kakor lani v nemško Lipnico, letos na Ptuj z namenom, novo šolsko postavo „den Maibaum des Menschengeschlechtes recht tief einzupflanzen, damit die Zustände in Staat und Kirche etc. sich bessern und Frieden werde unter den Völkern etc. etc.“

Potem prosi gosp. prof. Žitek besede in razlaga mnogobrojnemu na kolodvoru zbranemu občinstvu, kako je s slovenskim govorom; da si je zbral slovenski govornik za tema: važnost učiteljskega stanu, da si je vestno izogibal vseh sedanjih dnevnih vprašanj, in da se je slov. govor izbrišal iz programa; „ne sme tedaj Slovenec na slovenski zemlji k slovenskim učiteljem v materinem jeziku govoriti“; končal je gosp. govornik z besedami: „Somit habe ich dem Ansuchen meines Collegen: „der verehrten Versammlung die Erklärung, betreffend die Abänderung des Programmes und seiner Nichtbetheiligung kundzugeben,“ entsprochen. Te besede so poparile vse. — Conticuerunt omnes etc.“

Še stari konsekventen politikar Strafella bi bil barvo spremenil, ko bi le mogel, pa od leta 1848 je korektno barvo spreminjal in zdaj ne more več spreminjave izraziti. Muzika je spremljala blamirane v mesto v kazino, kjer je gosp. prof. Dominkusch svoj že v Lipnici čitan govor poln puhlih fraz o „finstere Mächte“ zopet čital. Potem nastopi gosp. Lapajne, ljutomerski učitelj, (naj inteligentniši štajerski slov. učitelj), graja breztaknost slavnega komiteta; priznava dobre strani šolske postave, pa tudi odločno in vrlo dobro poudarja, da jih je treba prenarediti, da bodo Slovincem koristne. Pri obedu in pozneje pri veselici na večer v kazini se je živo slovensko napivalo, pelo in govorilo in ptujski nemčurji in kulturo nosci so se s kislimi obrazi udeleževali veselice, ki nij tiste dospela, katerim je veljala; namerjevali so nemško demonstracijo in postala je lepa veselica za slovenske učitelje. Takih blamaž še Ptujčanom več privoščimo.

Iz Ogerskega 19. maja. [Izv. dop.] (Rumuni proti germanizaciji.) V Pešti izhajajoč rumunski list „Federatione“ prinaša v št. od 4. maja članek, v katerem tako-le piše:

„Pripoveduje se nam, da se v Caransebes-u deputacija nemških kolonistov nij sramovala, od ministra (Treforta, ki je po Ogerskem potoval. Pis.) zahtevati, da se v okraji bivšega rumunsko-banaškega graničarskega regimenta v šolah nemški jezik uvede ali bolje, ohrani kakor je prej bil. Velika predrznost, da se ena pest ljudi, komaj 20.000, podstopi prebivalstvu od 70.000 duš svoj tuji jezik oktroirati. Ne vemo, kaj je minister rekel, a mislimo, da je bil toliko razumen, to deputacijo podučiti, kako absurdno, ali vsaj neopravičeno je njeno nepostavno terjanje, ker postava predpisuje, da se v šolah učni jezik po večini ne po manjšini ima ravnati, — posebno ne po tako nepravni manjšini. Mi ob enem mislimo, da tudi Romani niso molčali, kakor ribe, ker

omadežane. Ona se smehlja — uboga revica, draga duša, smehlja med solzami in reče: „O Franc, kako junaško si se boril za nas!“ Namestu vsacega odgovora pritisne jo on sebi na prsa. „Kje je Marija?“ — „Prusi so jo usmrtili: Ti jo bodeš maščeval.“ — „Kje je Tvoj oče? kje François?“ — „Vrnili se bosta. Ti ju bodeš branil.“ Franc potegne z roko čez svoje v znoji prepoteno čelo. — „Pa kaka lepa uniforma je to?“ vpraša Roza, fantička z lovnimi vrvcami in pretvezami igrati se pustivša, jaz ne poznam vseh naših polkov. Daj, da te na tanko ogledam, moj Franc! nikdar Te nijsem videla tako lepega! Ti si častnik postal. Kako se svetijo Tvoje pištole!“ S tem vzame eno izmed njih izza pasu Francovega, da jo tem natančneje ogleda.

„Roza,“ pravi njen mož, „Ti mi trgaš srce. Jaz Te ljubim! Zdravstvuj!“

V tem trenutku se prikaže François na pragu. Sredi prs je imel veliko rdečo piko; na ramah je nosil starega očeta, iz katerega

zevajoče črepine je kri curkoma lila. „Tukaj smo,“ pravi. „Bili smo tam doli v zadnji straži. Ostanite tukaj in ne umrite mi pred eno uro nam je rekel oberst, ko nas je vzpostavljaj. Ostali smo in storili, kar je bilo v naši moči. — Že se je sovražnik odmikal pri našimi polki in oče je že rekel: „Zmaga je naša!“ — tu naenkrat se prikaže četa nemških hudičev, vojena po častniku, ki kraj dobro pozna, nas zgrabi od zadaj — in cel polk bdih oklepnikov je šel čez naša telesa.“

On prenočne — zapazil je negibljivo in nemo tu stoječega Franca. „Tisti častnik!“ izklikie. „Franc! Oh, vedel sem, da je bil eden naših!“

Spustil je svoje breme in padel sam povprek čez pag na starca, ki nij dihal več.

Blisk šini iz Rozine roke, ki je pistolo vzdignila proti čelu — svojega moža. Do smrti zadet pale Franc in reče umirajoč:

„Prav sem storil, tudi Ti si prav storila... Taka je vojska... Jaz Te ljubim!“

dovolj so po soldaško molčali, dokler so jih Nemci kot vojake germanizirali in sicer germanizirali v šolah, katere so Rumuni z lastnim znojem zidali in vzdrževali.

„Ne dovolj, da Magjar v svojem gospodarstvu svoj azijski magjarski jezik uvaja, tudi še nemški v našo deželo priromali prišlici hočejo s peticijami in okolo-lazovanjem svoj jezik uvesti, najbrž z močjo dualizma, pod katerega žalibog da smo prišli. Rumuni naj niti tega ne trpe, da se v njih magjarski jezik uči, nikar pa še nemški. V rumunskih šolah je samo Rumunec gospod — tujci nemajo pravice se tu vmešati in se tam tudi gotovo ne bodo mešali, kjer bodo Romani svoj narodni poklic izpoznali.“

Podal sem te vrstice bralcem „Slov. Naroda“, da vidijo a) kako je Nemeec povsod enak, kako se kakor sitna muha povsod sili in uriva v šole, in hoče povsod gospodariti kakor med Slovenci. b) Želim kot rojen Slovenec, da bi moji rojaki tako odločno navale nemških naseljencev odbijali kakor jih Rumuni.

Domače stvari.

— (Zopet konfisciran.) Včerajšnja številka „Slovenskega Naroda“ je zopet policija konfiscirala zavoljo uvodnega članka, ki je govoril proti ponemčevanju naših srednjih šol. Zdaj res ne vemo, kaj smemo, in kaj ne smemo pisati. Naj se torej rajši zopet stara cenzura vpelje, čemu se bomo s tiskovno svobodo bahali!

— (Sokolov prvi izlet) bode v nedeljo 25. maja na **Janjče** in **Velče**! Sokoli se zberó na kolodvoru, odpeljejo ob 1/2 6 uri z mešancem do Laz, kjer bo obed na prostem, potem odidó na Janjče in od tod v Velče, kjer bo obed in razveseljevanje s petjem godbo in plesom. Zvečer odhod iz Velč. Na celi poti spremlja Sokola godba. Ker je iz Janjč krasen razgled daleč okrog po deželi, se je nadejati, da se bode tega prvega izleta udeležilo mnogo Sokolov in družega občinstva.

— (Dramatično društvo.) Knjige za peto društveno leto 1871, katere se zdaj razpošiljajo, zopet obogate naše dramatično slovestvo za pet komadov: „Visoki C.“ Vesela igra v enem dejanji. — „Gorenjski Slavček“, spisala L. Pesjakova. — „Požigalčeva hči“, resna igra v petih dejanjih, česki spisal J. K. Tyl, poslovenil J. Stare. — „Umetnost in narava“, vesela igra v štirih dejanjih. Po A. Albini-ju poslovenil Andrejčekov Jože. — „Zapravljivec“, čarobni igrokaz v treh dejanjih. Po F. Raimund-u poslovenil Jos. Ogrinec. Dodano letno poročilo je bilo pri lanskem občnem zboru dramatičnega društva meseca maja brano in smo tačas objavili imenitnejše stvari iz tega poročila. Želimo, da bi se tisk društvenih knjig za l. 1872 bolj požuril. Rodoljube pa, kateri še niso udje dramatičnega društva, še enkrat opominjamo, naj pristopijo društvu kot letni udje ali kot ustanovniki. V imeniku društvenikov pogrešamo marsikatero ime, katero smo vajeni brati med podpiratelji vsakega narodnega zavoda.

— („Glasbena Matica“) bode kmalu izdala prvi zvezek kompozicij. Videli smo krasno natisnen zvezek „Želje“ za alt ali bariton zložil Nedved.

(Koncert.) V soboto 24. apr. napravi pevec opere g. Ivan Woloff koncert, pri katerem bode sodelovalo več tukajšnjih prijateljev umetnosti in udov dramatičnega društva. Program naznanimo prihodnjič.

— („Zor a.“) Poslednja 15. maja izšla številka „Zora“ obsega: Frančiška z Rimini od Silvia Pellika. — Ljubezen Urha celjskega. Novela, spisal Lapajne Št. (Konec.) — V noternjoj Srbiji. Potopisna črtica. — Štefan Nemanja I. srbski veliki župan. Sp. Fr. Lavoslav. — General Suvarov. Sp. D. T. — Literarni pogovori in odpisi. J. P. V. — Tej številki pridjani „Včestnik“ ima sledeče sestavke: Narava in civilizacija. J. Tavčar. — Sv. Hieronym je-li Slovan. D. Trstenjak. — Nikolaj Kopernik, sp. prof. dr. J. Šubic. — Narodne priče, navade, stare vere. M. Valjavec. — Slovanske besede za oblačila. Sp. D. Trstenjak. — Ogeršica — repica. O. Caf. — Drobnosti. J. Pajk. — Književni vestnik. J. P.

— (Od sv. Jurja na Šavnici) piše se nam: Kat. pol. društvo bode 22. t. m. o 1/2 4 popoldne v Hraševcevi hiši v Vidmu zborovalo. Razpravljale se bodo važne reči posebno zadevajoče sedanji čas.

— (Deželni živinozdravniki.) Vsled sklepa štajerskega deželnega zbora od 6. decembra 1872 se bode po celem Štajerkem deset okrajnih živinozdravnikov na deželne stroške nastavilo. Izmed teh bodo trije na Slovenskem Štajerskem: v Celji, Ljutomeru in Slovenjem Gradci. Službe so razpisane do 30. junija pri deželnem odboru štajerskem.

— (Iz Maribora) se piše 19. maja: Veliko senzacijo dela tukaj sodba višje deželne sodnije v Gradci v tožbi mestnega komisarja Stiplošek-a proti lajtenantu baron Gall-u, kateri je, kakor je tudi „Slov. Narod“ o svojem času poročal, g. Stiplošek-a ne samo ustno razžalil, ampak ga tudi po licih udaril. Baron Gall je bil v prvi instanci za krivega spoznan. Višja deželna sodnija v Gradci pa je na rekurs barona Gall-a prvo sodbo uničila in Gall-a za nekrivega spoznala. Razlogi te sodbe še niso znani.

— (Pušica „Národne šole“) pri Koširji pri mostu pod Šmarno goro nabrala je v kratkem času med vsemi do sedaj razpostavljenimi pušicami naj več, kajti bilo je v njej 15 gold. — Živ dokaz, kaj stori národna hiša za národnostvar — zares vredna, da se drugim po vsem Slovenskem stavi v izgled in posnemanje.

— (Od Borovnice) na Notanjskem se nam poroča, da se tam jako širi kužna bolezen škarlatina. V saboto teden je ležalo 6 na tej bolezni umrlih v Borovniškem kraju. A slavna c. kr. vlada, ki strašno delavnost razvija, kadar se podpisuje kaka nedolžna peticija, ne stori prav nič, čisto nič proti razširjevanju belezni. In vendar bi bila to njena prokleta dolžnost!

— (Iz Krke) na Doenjskem se nam piše: Živinska kuga je pri nas hvala bogu ponehala. Zaprtija je preč, saj je tudi prav. Vojake smo imeli, ki niso besedice slovenskega niti nemškega razumeli, tedaj družega niso potnikom povedati niti kazati znali, kakor puške in bajonete. 12. t. m. je neka 60 let stara ženica pri nas na „ispo“ ležla, pala in se do sirti ubila.

— (Požar.) Pogorela je ena Auerspergova hišica v Dvoru ob Krki.

— (Iz Ljubljane) so 14. t. m. potegnili na Poljanah mrtvega človeka, katerega so spoznali ljudje za kotlarja Kužarja. Črepinjo je imel ubito. Za to bode preiskavanje deželne sodnije še le dognalo, ali je bil silo v vodo vržen ali ka-li.

— (Rop.) V noči na 15. t. m. so neznani možje v vincarijo vdove Markuš v Gorci, ptujskem okraji, udrli, napáli tam samo prebivajočo, okolo 50 let staro vinarico Marijo Kozar, hoteč jo zadaviti in so zažgali v sobi, potem ko so 4 kose vojnine, enega petelina, 5 ali 6 kur, eno slamnico, eno odejo in 3 srebrne dvajsetice pograbili za tem pa odšli. Mico Kozar je 15. maja njena sestra našla v postelji mrtvo ležati. Po zdravniškem mnenji pa jo je še le neki dim zažušil.

Razne vesti.

* (Za poškodovane rodovine) kranjskih unesrečenih delavcev, o katerih smo zadnjič poročali, je ogerski minister notranjih zadev ukazal nabirati mile darove po vsej deželi, ki se bodo potem po ministru dotičnim izročili.

* (Knez Aleksander Kuza), katerega je nekdaj ena stranka na rumunski prestol povzdignila in sedem let potem sramotno z njega segnala, je 15. maja v Heidelbergu umrl. V Galaci v Moldavi 1820. leta rojen in od 1834 — 1839 v Parizu odgojen, je stopil domu se vrnivši, med moldavske brambovce in postal polkovnik, 1850 predstojnik svojega rojstnega mesta, 1858 vojni minister. 17. jan. 1859 je bil enoglasno voljen za kneza moldavskega in 5. febr. tudi za valaškega. 1861 leta je priporil zedinjenje obeh kneževin pod imenom „Rumunija“. Svoje ministre je vedno menjeval in ko je febr. 1866 to zopet storil (v šestih letih svojega vladanja 27. krat) nastala je v noči 22. febr. naenkrat, pa kratka revolucija. Moral se je odpovedati; zapustil je deželo, šel na Dunaj, odkoder je prišel v Wiesbaden in od tam v Heidelberg. Oženjen je bil od leta 1844 s Heleno Rozeti, hčerjo valaškega bojarja. Sedaj pa vsi bukreški listi priznavajo njegove zasluge za Rumunsko in konstatujejo, da bodo umremu vedno slaven spomin v zgodovini svoje očetnjave ohranili.

* (Ruski car Aleksander) bode tudi razstavo na Dunaji obiskal. Po „ruskih vedomosti“ bodeta ga na potu spremila minister grof Adlerberg in knez Gorčakov, državni kancler. V istem času prideta tudi vojni minister general Miljutin in finančni minister Reutern k razstavi na Dunaj, pa ne v carjevem spremstvu, ampak privatno.

* (Iz Rusije.) Višji poveljniki imajo sedaj novo postavlo o vojni organizaciji v natančnejše posvetovanje: Osobam, ki so primerno izšolane, se službin čas skrajša, in sicer so za to šolski zavodi v štiri vrste razdeljeni: Vseučilišča, gimnazije, progimnazije in ljudske šole. Tisti, ki so kurs v učnih zavodih prve vrste dokončali, bodo samo pol leta, oni druge vrste 1 1/2 leto, tretje 3 leta in četrte štiri leta v djavni službi, in potem se štejejo med rezervo. Vse osebe prvih treh kategorij se sprejmo tudi kot takojimenovani prostovoljci in imajo izgled, častniki postati.

* (Ruska rudarska obrtnost.) Ruska dežela ima največ rudnin. Oficijelno vladno poročilo obsega naslednje sedaj dela-joče rudnike, in sicer 1126 sledov zlata (zlasti v Sibiriji) 6 sledov platine, 26 srebra in svinca, 71 bakra, 1283 železa, 6 cinka, 1 kobalta (v Kavkazu), 2 arzenika, 1 hroma, 192 oglja in 4 jame solnega kamna, potem 772 virov zemeljskega in kamenenega olja. Rudoznanskih zavodov je: 2 denarni kovarnici, 2 zlato-, 10 srebro-, 39 bakrolivnic, 164 pihalnih peči za železo, 214 jeklarnic in plavčev, 4 taki za cink, 1 za kobalt in 1 za cin.

Jame in livarnice dajejo dela 153.197 ljudem, obrtništvo žlahtnih rudin 69.186 in solne jame 40.000, skupaj 263.383 ljudem, in delajo s 481 parniki, 2223 vodnimi kolesi in turbinami skupne moči od 56.255 konjev.

* (Panji iz šote.) Dr. Wittemark je v poslednjem zboru teltovskega gospodarskega društva opozoril na panje iz lehke šote od dr. Küstnerja v Bordesholmu. Taki panji so baje zaradi toplote po zimi in hladu po leti jako priporočljivi.

* (Star učenec.) Pred nekaj dnevi so v draždanski obrtniški šoli sprejeli dečka, ki je še le — 45 let star! Temu staremu nčencu, čem reči mlademu možu, sicer nij bilo treba — še več se učiti, pa ljubezen ga je gnala do tega in on obiskuje šolo z vso natančnostjo prvošolca, da popravi, kar je zamudil. Z najljubeznivejšim humorjem je izobražena soproga mladega, 45 let starega šolarčka poskrbela za to, da uživa enake pravice z drugimi fantiči, poslavša gospodu učitelju velik škronicelj „cukra“, zapovedajoč naj ga „staremu dečku“, ako je „lepo ubogal“ po šoli da. To se tudi zgodi in med veseljem in vriskanjem se po šoli vse med druge součence razdeli. Stvar ima tudi dobro stran: za uk človek nikdar nij prestar. Vsakako pa se je zakasnenemu prvošolcu kakor veliko drugim godilo, ki so morali izkusiti, da tega, kar vemo, ne moremo vedno upotrebljevati, in ravno to, česar ne vemo, pa rabimo.

* (Drama v bolnici.) V pariški Charitè se je te dni naslednje zgodilo: Neki Student medicine, Burezi, rojen Korzikanec, ki je veliko alkohola pil, mora v bolnico. Soba, v koji je Burezi spaval, imela je 22 v dveh vrstah, kakor je v vseh bolnicah navada, nastavljenih postelj. Večer ob 7 ponudi sestra L. ravno bolniku piti; bolnični ravnatelj je še poprej pol ure smeje se ž njim razgovarjal; večidel bolnikov ležalo je že v posteljah — ko naenkrat Burezi iz postelje skoči, prevrže divjaje in kolneč nesrečnega strežaja, izdere izpod vzglavja svoj korzaški nož, zakadi se kot besen na bolne, jih zgrabi za lase in z nožem zbada kamor zadene: v dimlje, hrbet ali v sredo prsa. Bilo je pravo klanje, ki je trajalo celih osem minut. Vsaka žrtev je tako rekoč plavala v krvi. Drugi bolniki pa zbeže med strašnim upitjem v druge sobane. Ko pride ravnatelj s štirimi močnimi bolničnimi strežaji k vratom, pade divjak sam na kup; prebodel si je stran in vrát prerezal. Vsi zadeti bolniki so teško ranjeni, vendar pa upajo, da ne bode nobeden umrl. Burezi pa se proti 8. uri, ko je bil obvezan, sedé vsklone, in strašno krohotaje se, tako glasno, da vse ušesa bolé, zaupije: Živela Korzika! Živeli Italijani!

Narodno-gospodarske stvari.

— Dunajska borza. Upanje in tolaženje ustavovernih listov, da je kriza na borzi končana, se dozda še nij uresničilo. Narobe postaja kriza od dne do dne hujša. Na borzi nij nobene kupčije s papirji in se skoraj družega ne sliši, kakor žalostni zvon, s katerim vladni komisar pozvoni, kadar ima naznanjati, da je ta ali ta firma ustavila svoje plače. Zdaj celo že banke začenjajo podati. Prva je falirala „Wiener-Kommissions-Bank“, katera je imela 2 milijona gold. fonda in katere delnice so se še nedavno po 300 gold. prodavale; zdaj pa se za 20 gold. dobodo. Še več drugih bank se maje. Vlada je zategadelj naložila svojim komisarjem, da morajo položaj vsake banke natanko preiskati in bilanco napraviti. Suspendovanje bankine akte se kaže za borzo brez uspeha, kajti nacionalna banka po svojih pravilih sme posojevati samo na zastavljene varne papirje. Delnice vseh teh malih dunajskih bank in industrijskih društev, katera so kakor gobe iz tal zrastle, pa nemajo nobene vrednosti. Na drugo stran pa je po suspendovanju bankine akte državni kredit vidno poškodovan, kar se vidi iz kurzov državnih obligacij, in iz ažija, ki se vedno poviša.

— „Montags-Revue“ poroča, da je vlada sklenila, nobeno novo koncesijo za ustanovljenje kakšnega novega delniškega društva podeliti, dokler nij potrjena nova delniška postava. Vlada hoče dalje vse koncesije, katere so dovoljene, pa dosle še ne izvršene, za neveljavne spoznati, kotiranje ustanovnih papirjev pa zabraniti. — Nacionalna banka vzame zdaj v zastavo tudi vse delnice in prioritete železnic, katere so v Avstriji ali na Ogerskem garantovane in sploh nij tako zbirčna pri posojilih. — Borzijski komptoar Placht je zdaj tudi faliral. Pri njem izgube zlasti po deželi bivajoči ljudje, kateri so vsled njegovih bahastih naznanil v časnikih, mu zaupali svoje denarje.

— Iz Trsta se piše: Kakor poprej na severu, hoče se zdaj v jugu monarhije avstrijska železnična mreža razvijati. Dalmatinske in istrske železnice, kakor tudi črte Dunaj-Novi in Knittelfeld-Zaprešič so že postavno dovoljene in brez dvombe se bode ustvarjala druga zveza Trsta z notrajnimi deželami. Dalje slišimo, da se več konzorcij poteguje za koncesije železnic, katere bi šle od Gorice čez Rakek in Novo mesto do Zaprešiča in imele postransko črto v Kočevje. (Želimo, da bi se to uresničilo. Ur.)

— Vsi železniški načrti, katere je državni zbor v poslednji svoji sesiji sklenil, so neki že dobili cesarsko sankcijo. Med temi je tudi železnica Knittelfeld-Zaprešič in Dunaj-Novi. Zdaj gre samo še za potrební denar, potem pa se zidanje lahko pričinja. Pa baš denar dobiti sedaj, to bode teško. Dunajska borza je popolnem uničena, njeni papirji so skoraj ob vso veljavo. Še pred nekoliko meseci bi se bilo na nove železniške delnice dobivalo lahko toliko milijonov kakor zdaj še tisučev ne. Bojimo se tedaj, da zaželjena proga Knittelfeld-Zaprešič še ne bode kmalu zagledala belega dne.

Tržna poročila.

— Iz Dunaja 18. maja. Žalostne borzne razmere so tudi na žitno kupčijo uplivala. Ves kredit je ponehal, drug družemu ne upa, proti kasi pa le malokdo hoče ali more kupovati. Sicer pa žitne cene poskočijo, ker je slabo vreme poslednjih tednov setve zelo poškodilo. Pšenice se nikoli še nij tako malo prodalo, kakor ta teden; tudi reži se je le za najpotrebnejšo silo kupilo. Ječmen je začel v ceni padati za 25 do 30 kraje., ker pivovarji že na letošni čakajo.

— Iz Pešte 18. maja. Prvo polovico preteklega tedna je bilo še hladno, deževalo je in celo toča je padala. Že smo imeli strah, da zopet nastopi mraz, vendar termometer nij padel pod 0° in poslednje dni se je zvedrilo in nastopili so toplejši dnevi. Rja na pšenici se je vsled hladno-deževnega vremena še bolj razširjala; tudi pomladne setve so v rasti zaostale. Leto 1873 se bode tedaj teško prišlo dobri letini. Žitna kupčija ta teden nij bila posebna; pšenice se je samo kakih 6000 centov prodalo; cena je zmiraj enaka. Za jesensko pšenico se barantuje po gl. 5.72. Tudi reži in ječmena se je malo privražalo. Turšice se je 25.000 centov prodalo po stari ceni. Repica je malo dražja postala. Moke pa so v ceni poskočile, ker mlinarji skoraj ne morejo ustrezati vsem naročilom. Pa to velja samo za navadne, črne moke; bele finejše pa so zanemarjene in mlini na deželi mislijo popolnem ustavití mlenje belih mok, ker se pšenica teško dobiva. Turško proso je za 15 do 20 kraje. pri vaganu poskočilo; ogersko proso se je po gl. 2.60 do 2.80 prodavalo; beli fižol po gl. 3.50 do 4; leča in grah po gl. 5 do 6.

Odgovor

mojemu „prijatelju“ g. Bavdeku na njegovo „Poslano“ v 67. št. „Slov. Naroda“.

Vi trdite, da zraste na njegovi senožeti, ki meri 4½ oralov, 37 centov otave; to je laž, kajti resnica je, da je zrastle leta 1871 otave 70 centov, kar je

dokazano po gospodarskem izkazu g. Tschinkelna. — Ravno taka laž je Vaša druga trditev, da sta se dva žrebeta pasla na tej senožeti le eno uro; pasla sta se več dni in cele noči in Tschinkelnovi delavci so ju večkrat odganjali, kar se lahko dokaže po pričah. Toraj moram razglasiti svojega „prijatelja“ g. Bavdeka kot hudobnega obrekovalca moje osebnosti, kateri naj bi, oziroma na neko neprijetno dogodbo v Ljubljani, ki se mu je letos pripetila, rajši molčal, kakor da napada bolj poštene ljudi, kakor je on.

V Grosupljem 21. maja 1873.

L. Pour.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdaval zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvi trije zvezki so že na svitlo prišli in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: E. Ferlinec. — V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptuj: Vil. Blanke.

I. zvezek 25 kr.

Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Lestik. — Telečja pečena, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstvo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap.

II. zvezek 50 kr.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviran roman, spisal J. Jurčič.

III. zvezek 25 kr.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 23. maja: Cornovo, 1145 gl., v Vrhniku. — Tostovo, 1750 gl., v Vipavi. — Glazarjevo, 3595 gld., v Postojni. — Stojničevo, 155 gl., Rabuzovo, 310 gl. in Mihorjevo, 328 gl., v Črnomlju. — Voglarjevo, 3686 gl., v Ptuj. — Radanovičovo, 3067 gl., v Brežicah. — 24. maja: Bezlajevo, 2960 gl., Kunstovo, 472 gld., Kočmurjevo, 1539 gld. in Gantarjevo, 2950 gold., v Ljubljani. — Rantovo, 804 gld., v Loki. — Posestvo, 870 gl., v Trzinu. — Erjavčovo, 2800 v Ljutomeru. — 25. maja: Bukovčevo, v Črnomlju.

Umrli v Ljubljani

od 16. do 19. maja.

Jak. Kužar, mašinski kovač, 38 let, vsled poškodovanja. — Antonija Šleben, remenarsk otrok, 18 m., na pljuč. mrtudu. — N. Janez, berač, 47 l., na mrtudu. — Ant. Jozef, hlapec, 28 l., na legru. — Avg. Kump, otrok urad. sluga, 9 mes., na vodeni glavi. — Viljem Sajovic, odvetnišk otrok, 2 dni, na slabosti. — Franc Praznik, zidar, 54 l., na vodenici. — Marija Okorn, tovarniška delavka, 48 l., na vnetji možg. mreže. — Marija Kopač, hišna, 47 l., na sušici.

Tržne cene

v Ljubljani 21. maja t. l.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 4 gl. — kr.; — ječmen 3 gld. 20 kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda 3 gl. 40 kr.; — pros 3 gl. 10 kr.; — koruza 3 gld. 40 kr.; — krompir 1 gl. 80 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh poven — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 26 kr.; — svinjsko meso, funt 31 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 85 kr.; — drva trda 6 gld. 40 kr.; — mehka 4 gld. 70 kr.

Dunajska borza 21. maja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld. 26	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"
1860 drž. posojilo	101	75
Akcije národne banke	965	"
Kreditne akcije	295	"
London	110	"
Napol.	8	77
C. k. cekinji	—	"
Srebro	109	75

Najnovejše veliko

od visoke vlade dovoljeno, garantirano in po prispe-
ženih notarjih izvršeno

ŽDREBANJE

denarja.

Vzdiganje dne 18. in 19. junija 1873.
Razdeljeno v 7 oddelkov.

Glavni dobitki:

ev. **300.000,**

200.000, 100.000, 75.000, 50.000, 40.000,
2 à 30.000, 25.000, 3 à 20.000, 3 à 15.000,
6 à 12.000, 13 à 10.000, 11 à 8.000, 12 à
6.000, 32 à 5.000, 3 à 4.000, 65 à 3.000,
204 à 2.000, 3 à 1.500, 2 à 1.200, 412 à
1.000, 412 à 500, 10 à 300, 472 à 200 mark
hamb. Crt. (1 mark = 12 sr. gr.) itd.
1 cela orig.-državna srečka 2 tolarja ali 3 gl. 34 kr. a. v.
1 pol " državne srečke 1 " " 1 " 67 " " "
1 četrt " " 1/2 " " 1 " 84 " " "

K temu ugodnemu ždrebanju denarja priporo-
čamo pod občno znanim geslom:

Kje se dobi veliko denarja?

Pri bratih Lilienfeld!

za blagovoljen poskus sreče našo kupčijo najboljšo,
ker pod zgornjim geslom smo zadeli že največje
glavne dobitke.

Na pošiljatev zneska izvršujemo naročila v naj-
daljnije kraje in razpošiljamo uradne zapisnike do-
bitkov takoj po odločbi.

**Dobitki se v zlatu ali srebru na
vseh mestih izplačujejo.**

Tuji.

19. in 20. maja.

Europa: Dr. Julio iz Trsta. — Obersteiner iz Gradca. — Brauner,
Müller iz Dunaja. — Kalčič iz Zagreba. — Hiescher iz Pariza.

Pri Elefantu: Schiffrer iz Moravč. — Petruka, gospa Klinar iz Bleda.
— Volta iz Kamnika. — Klarman, Wunder, Dr. Arko, Ott, Salm iz Dunaja.
Evardt iz Gorenjskega. — Obrove iz Kroke. — Lidrasi — Rorschah.

Pri Mallé: Peče iz Loža. — Milner, Vieweider, Tachauer, Grab iz
Dunaja. — Br. Apfalter iz Kriza. — Schiffrer s soprujo. — Grof Eichel-
burg iz Gorenjskega.

Pri Zamorel: Bihan iz Pešte.

Prodajalci dobé provizije. Vendar
morajo ti pravno ime imeti.

**Zapisniki so na blagovoljni raz-
gled zastoj.**

**Razjasnila o naši firmi daje vsak
hamburški trgovec.**

Naj se obrača zaupljivo na (138—1)

Brate Lilienfeld,

kupčija z banknimi in državnimi papirji,

v Hamburgu.

Pojasnila o vseh državnih srečkah zastoj.

Čestitemu p. n. občinstvu dajem
uljudno na znanje, da se moja

zaloga oblačil

iz Mandel-jeve fabrike, od 10. maja v
glediščnih ulicah šte. 20
v **Rieder-jevi hiši** nabaja.

Za doslej meni obilno izkazano bla-
govolnost izrekam srčno zahvalo in
prosim, da se mi taista tudi v prihod-
nje ohrani. (144—1)

Sè spoštovanjem

Jan. Bach.

V Ljubljani 8. maja 1873.

Učiteljske službe

v vranjskem okraji so razpisane:

a) Pri dvorazredni šoli na Vranjskem,
koje razširjenje v trirazredno se je že na-
prosilo, — nadučiteljska služba, z
letno plačo 500 gld., z doklado 50 gld. in
s prostim stanovanjem;

b) na ravno tej šoli podučiteljska
služba z letno plačo 300 gld., 60 gld. de-
želne doklade in s prostim stanovanjem;

c) pri enorazredni šoli na Gomiljskem,
učiteljska služba z letno plačo 400 gld.,
deželno doklado 60 gld. in s prostim stano-
vanjem;

d) na dvorazredni šoli v Braslovčah,
podučiteljska služba z letno plačo 300
gld., 60 gld. deželne doklade in s prostim
stanovanjem.

Prošniki, kateri morajo biti nemškega in
slovenskega jezika v besedi in pisavi popol-
nem zmožni, naj svoje postavno obložene
prošnje po predpisanem službenem potu pri
dotičnem krajnem šolskem svetovalstvu do
25. junija t. l. vložijo.

Okrajno šolsko svetovalstvo na Vranjskem,
dne 15. maja 1873.

Predsednikov namestnik:

E. Schaur.

(143)

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O.**
Killisch, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—55)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

„Národna tiskarna“

v Ljubljani,

v Tavčar-jevi hiši, hôtel Evropa, na celovski cesti,

v Mariboru,

v koroški ulici, Pöschl-novi hiši, šte. 229,

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je popolnem z najnovejšimi pismenkami in olep-
šavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in
da je v stanu, vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni izvršiti.

Tiskarnica se priporoča posebno za: časopise v vseh velikostih, letna sporočila,
literarna dela, koledarje, brošure, računska poročila, zapiske blaga, zapisnike cen, za-
pisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismeni papir, cirkulare,
menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, mrtvaške ali parte-liste,
vizit-karte, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železno-
cestne in cestno-vozne liste, oznanila za prilepljenje na ogle, v mali in največji obliki, kakor
vse tu ne naštete v strok tiskanja spadajoče stvari.

Končno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na

zalogo tiskanih formularov

in priporoča: *velike dnevne zapisne knjige, 3kratne in 2kratne ekspenzare, oglašene in
vložne pole, interimske liste, slovensko in nemško, pooblastila, na celi ali pol poli, slovensko in
nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, notarski repertorium*
in druge formulare.